

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Lape Pirkanmaa

OT-keskus valmistelu Pirkanmaa, Kanta-Häme ja Etelä-Pohjanmaa

12.2.2018 tilanne

Projektikoordinaattori Nanna Miettunen

1. Tehdään konkreettinen tarpeen mukainen alueellinen ja paikallinen suunnitelma erityis- ja vaativimman tason palveluiden (ja OT-keskuksen) toimintarakenteesta ja uudelleen organisoinnista hyödyntäen myös kansallisesti ja muiden maakuntien Lape-hankkeissa tehtyä kehittämistyötä → Ollaan yhä visiointivaiheessa
2. Huolehditaan muutoksen johtamisesta ja riittävän osaamisen kehittämisestä
3. Sovitetaan THLn määrittämiä toimintamallisisältöjä kunta-seutu-maakunta-tasoille Pirkanmaalla

http://www.pirkanmaa.fi/wp-content/uploads/Loppuraportti_lape-1.pdf

- Viidelle yliopistosairaalaapaikkakunnalle kehitettävissä osaamis- ja tukikeskuksista varmistetaan monialainen arviointi ja apu niille lapsille, nuorille ja perheille, jotka tarvitsevat harvinaisten ongelmien vuoksi kapeaa/suppeaa erikoistumista edellyttäviä palveluita.
- OT-keskuksista varmistetaan näiden palveluiden laatu, vaikuttavuus, taloudellisuus, asiakaslähtöisyys, alueellisesti kattava saatavuus sekä riittävän taidon ja osaamisen ylläpitäminen.
- OT-keskusten tehtäviä on mallinnettu vuoden 2016 aikana kokoontuneessa Vaativien palveluiden uudistus: osaamis- ja tukikeskukset-työpajassa. Pirkanmaalta oli muutama edustaja PSHP:ltä ja yksi edustaja Tampereen kaupungin sosiaalipalveluista.
- OT-keskusten kehittämistyötä tehdään vahvassa kansallisessa ohjauksessa ja viiden maakunnan vetovastuulla. Pirkanmaalla Pippurissa tehtävään OT-keskusten paikalliseen kehittämistyöhön osallistuvat edustajat myös Kanta-Hämeestä ja Etelä-Pohjanmaalta
- OT-keskuksilla on asiakastyön lisäksi myös muita tehtäviä, joilla on selkeä yhdyspinta maakuntiin perustettavien kehittämissyksiköiden ja yliopiston kanssa. Tästä syystä näiden kehittäminen tulee tapahtua rinnakkain.

THL:n 6.6.2017 työkokous: Tehtävät, joista OT-keskusten valmistelutyö aloitetaan

- Sosiaalihuollon palveluiden porrasteisuus; Pirkanmaa + pääkaupunkiseutu
- Asiakkuuden ja asiakaspolkujen määrittely: Oulu + Pääkaupunkiseutu
- Yhteistyö ja verkostoituminen (Yliopistot, maakunnan kehittämissyksikkö): Pääkaupunkiseutu
- Somaattisen sairaanhoidon asemoituminen; Pääkaupunkiseutu
- Käsitteiden määrittely yhteisen kielen luomiseksi; Kuopio
- Johtaminen, rahoitus; Turku

STM ja THL kokoavat OT-keskusten kehittämistyön kansallista koordinoitua varten työrukkasen, jota varten alueet ovat lähettäneet ehdotuksensa mahdollisista rukkasen jäsenistä. THL valitsee ehdokkaista substanssiosaamis- ja palvelujärjestelmänäkökulman perusteella yhden edustajan/ maakunta:

→Sari Kurikka, Nanna Miettunen ja Tuire Sannisto edustajat Tampereen OT-alueelta

Työrukkasen tarkoituksena on toimia linkkinä alueellisten OT-keskus työryhmien välillä niin, että alueiden välille saadaan toimiva työnjako ja kokonaisuus. Rukkasen ja alueellisten kehittämissyöryhmien lisäksi jatkossa perustetaan tarvittaessa työryhmiä eri asiakokonaisuuksien ympärille.

Lape-teemaryhmän esivalmistelun loppuraportti 23.5.2017: OT-keskukset

- Tarjoaa hoitoa ja tukea kaikkein vaativinta erityisosaamista ja erikoistumista edellyttäville asiakkaille sekä näiden kanssa työskenteleville ammattilaisille: konsultaatiot ja integroitu liikkuva työ.
- Koordinoi palveluiden kokonaisuutta
- Tietoperustainen kehittäminen ja lasten ja nuorten palveluissa toimivan henkilöstön koulutusten koordinaattorooli.
- Uusien ja vaikuttavien näyttöön perustuvien menetelmien implementointi ja ylläpito alueella.
- Vaikuttavuuden ja laadun arviointi ja seuranta.
- Käytäntölähtöinen tutkimus.
- Osallistuminen tutkimusverkostoihin (yliopistot, tutkimuslaitokset jne.) .

- Vammaispalveluiden kanssa tehtävä työ tulee olla saumatonta, vaikka vammaispalvelut tultaneen keskittämään omaan yksikköön.
- Väliaikaishallinnossa huomioitavaa: Maakunnan kehittämissyksikön/OT-keskuksen rakentaminen aloitetaan väliaikaishallinnon ensi vaiheessa: tästä muodostuu Pirkanmaalla sote-uudistusta valmistelevien asiantuntijoiden verkosto ja foorumi.
- Toimivat ja yhteensovitetut (so – te, pth – esh) perus-asiakas- ja potilastietojärjestelmät ovat digitalisoidun työn perusrakenne: kehittämiseen ja tuottamiseen varattava resursseja nopealla aikataululla
- Sosiaalialan kehittämistyö sekä yhteistyörakenteet käytännön, opetuksen ja tutkimuksen toimijoiden välillä on turvattu ja siihen on sijoitettava resursseja; mahdollistaa sosiaalityön laadun ja vaikuttavuuden arvioinnin mittareiden, sekä kustannustehokkaiden palvelujen luomisen.

OT-Työryhmä Pirkanmaa – Kanta-Häme – Etelä-Pohjanmaa

- Ahonen Timo, Lastensuojelun avopalvelut, Päiväperho/Tampere, varalla Trygg Anna
- Ala-Toppari-Peltola Eija, Lape-muutosagentti, Etelä-Pohjanmaa
- Forsberg, Hannele, sosiaalityön professori, Tampereen yliopisto
- Harrikari Timo, sosiaalityön professori, Tampereen yliopisto
- Harju-Virtanen Hanna, Lape-projektipäällikkö, Tampere
- Joki-Erkkilä Minna, Erikoislääkäri, PSHP, Tays, Oikeuspsykiatrian klinikka
- Jyrkkä Birgitta, Perheoikeudelliset palvelut, Tampere
- Kaltiala-Heino Riittakerttu, professori, ylilääkäri, PSHP, Tays, NUPS
- Kurikka Sari, lastenlääkäri, Tampereen kaupunki
- Lähdeaho Marja-Leena, vastuualuejohtaja, ylilääkäri, PSHP
- Martiskainen Mika, apulaisylilääkäri, PSHP, Tays, oikeuspsykiatrian klinikka
- Miettinen Sari, projektikoordinaattori, PSHP, Pippuri-hanke
- Miettunen Nanna, projektikoordinaattori, Pikassos oy/Lape
- Palomäki Seppo, ylilääkäri nuorisopsykiatria, EPSHP
- Parikka Tuulikki, toimialuejohtaja, PSHP, TA6, Kehitysvammahuolto
- Pekuri Jari, Muutosagentti Kanta-Häme
- Pelttari Titta, Lape-muutosagentti, Pirkanmaaliitto
- Puura Kaija, professori, ylilääkäri, PSHP, TA4, LAPS
- Saukko Päivi, Sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntija, Etelä-Pohjanmaan SOTE-
maakuntaudistus
- Iltanen Sari ja Tomminen Arja varajäsenenä
- Tuominen Tiina, ylilääkäri, KHSHP
- Virtanen Rita, aluejohtaja, PeLa Länsisuomi
- Anne Haring, Perheoikeudelliset palvelut, Tampere
- Eeva-Liisa Lejon, Johtava sosiaalityöntekijä, Psykiatrian poliklinikka maahanmuuttajille, Tampere

Tutkimus ja kehittäminen -alatyöryhmä

- Arto Rautajoki/SonetBotnia
- Seija Junno/Pikassos (Kanta-Häme)
- Outi Wallin/TAMK Sosionomikoulutus
- Tuula Tuominen/Pikassos
- Riitta Salunen/PSHP Perusterveydenhuollon yksikkö
- Hannele Forsberg/Timo Harrikari/Tasy/Soc
- Heini Ristavaara/Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri
- Anne Saarijärvi/Sonet Botnia?
- Paula Rantamaa/HAMK
- TAYS?
- Tampereen kaupunki?

Sosiaalihuollon porrasteisuus alatyöryhmä

- Marjo Mutanen, palvelupäällikkö, Riihimäki
- Maria Svetloff, johtava sosiaalityöntekijä, Hämeenlinna
- Heini Ristavaara johtava sosiaalityöntekijä, KHSHP
- Heidi Pakkala, hanketyöntekijä Lape hanke/ Eskoon sosiaalipalvelujen ky:n osahanke
- Noora Aarnio, hanketyöntekijä Lape hanke/ Erityispalvelut
- Eija Ala-Toppari-Peltola, muutosagentti Etelä-Pohjanmaa
- Satu Mäki-Fossi, hankekoordinaattori, Lape/Etelä-Pohjanmaa
- Marianne Aalto-Siirto, kehittäjäsosiaalityöntekijä/Tampere
- Titta Pelttari, muutosagentti Pirkanmaa
- Hanna Harju-Virtanen, Lape hankepäällikkö/Pirkanmaa
- Cindi Portin, sosiaalityöntekijä Pela
- Suvi Niemi, sosiaalityöntekijä, Virrat
- Sari Miettinen, projektikoordinaattori, Lape/PSHP
- Nanna Miettunen, projektikoordinaattori, Lape/Pikassos

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

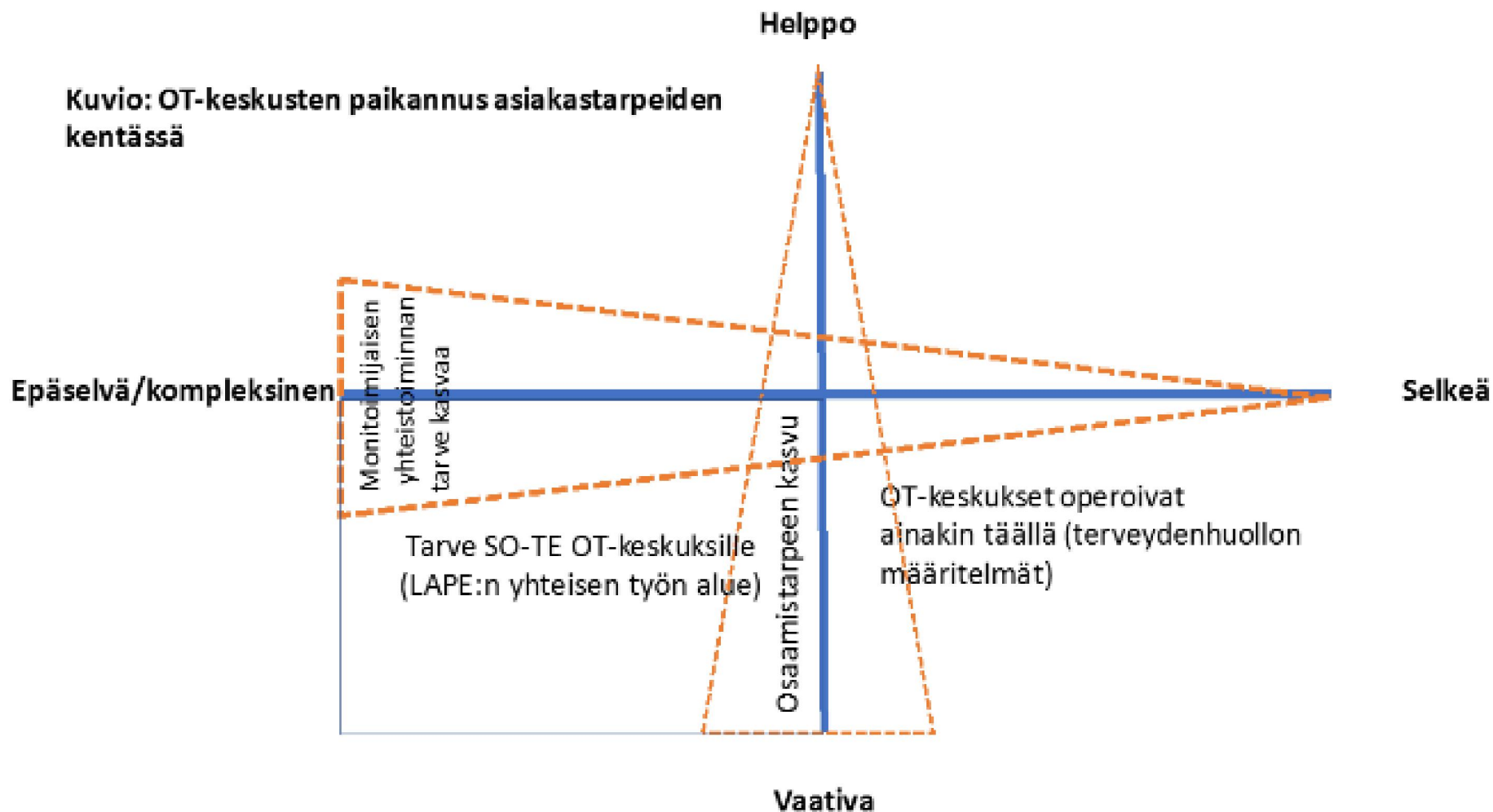
VISIO:

**OT – keskus Pirkanmaa, Kanta-
Häme ja Etelä-Pohjanmaa
Helmikuu 2018**

Projektikoordinaattori Nanna Miettunen

- Pyrkii etsimään vastauksia niihin ongelmiin/palvelutarpeisiin, joihin ei olemassa olevalla palvelujärjestelmällä pystytä vastaamaan
  - ↔ käytännössä tarkoittaa tilanteita, kun tarvitaan monialaista tiedontuotantoa ja työskentelyä
- Uusien tilanteiden ja ilmiöiden haltuunottaminen, luomalla toimintamalleja yhdistämällä eri alojen erityisosaamista ja uusinta tutkimustietoa
- Työnjako viiden OT-alueen kesken: Sovitaan, mihin eri alueet keskittyvät.
- Erityistason tutkimusperustainen osaamisen vahvistaminen
- Hakee ratkaisuja koordinaattorin puuttumiseen, työn epätahtisuuteen, tehtävien tiukkaan rajaamiseen jne.
- Uudenlaisen johtamisen mallintaminen

Kuvio: OT-keskusten paikannus asiakatarpeiden kentässä

Yliruka, Vartio, Alatalo, Gripenberg & Männistö 12.5.2017

18.9.2017

Etunimi Sukunimi

- palveluajattelun muutos: Tuotantolähtöisestä asiakaslähtöiseen logiikkaan

-Tarjolla oleva palvelutuotanto ei määritä sitä, kenelle löytyy palveluja, vaan palvelut luodaan ja rakennetaan tarpeeseen

- Lean ajattelu:

- Ei synny resurssien hukkaa (turhia kokeiluja, hakemista ja kyselyä eri suuntiin)
- Pullonkaulatilanteet

Esim: kohti antisosiaalista persoonallisuutta kehittyvät, rikosuralle lähteneet nuoret: Päihdeongelma pitäisi pystyä estämään (ei psykiatrisesti hoidettavia)/mahdollisesti jo vankilatuomioon päätyneet alaikäiset

- Näille nuorille ei tällä hetkellä ole Suomessa heitä palvelevaa sijaishuoltoapaikkaa: Ovat liian vaikeita nykyisille sijaishuoltoapaikoille ja koulukodeille, päätyvät lopulta aikuisten vankiloihin

→ OT-keskuksen koordinoiva johtamistiimi reagoi ilmiöön, kokoaa moniammatillisen ryhmän erityisasiantuntijoita ongelman ympärille, joilla on mahdollisuus irrottautua määräajaksi (mahdollisesti osa-aikaisesti) päätyöstään kehittämään tutkimusperusteista palvelua kyseiselle asiakasryhmälle

Koordinoiva johtamistiimi

- 3-5 henkilöä: Sekä substanssiosaamista (si-so-te) että tärkeimpänä johtamisoosaamista
- Tärkeää monialainen tiimiytyminen
  - Yhteinen työtila (jossa tiloja myös OT-keskuksessa työskenteleville asiantuntijoille ja tutkijoille?) esimerkiksi Tampereen Kauppiin suunnitteilla olevaan Hyvinvointikeskukseen https://www.tampere.fi/tampereen-kaupunki/ajankohtaista/tiedotteet/2017/05/29052017_6.html

→ Tuottaa uudenlaista monialaista työskentelyä, tutkimusta ja ajattelua

OT-keskuksen työntekijät

- OT-keskuksen koordinoiva johtamistiimi, kokoaa tarvittaessa moniammatillisen ryhmän erityisasiantuntijoita ongelman ympärille
- Määräaikaisia: OT-tasolla ei työskentele pysyvä joukko ammattilaisia, vaan liikkuvasti ne ammattilaiset, joiden tuottamaa tietoa kyseisellä hetkellä tarvitaan. OT-toimijoiden tehtävä on tehdä itsensä tarpeettomaksi siten, että tarjotun tuen, koulutuksen ja tutkimuksen myötä osaaminen leviää ja ei tarvita OT-tason osaamista kyseisen ilmiön suhteen.
- mahdollisesti osa-aikaisia (jatkavat myös päätyössään)
- Jostain täytyy löytyä rahoitusta huippuosajien palkkoihin/tutkimusapurahoihin
- OT-keskuksessa on omia työntekijöitä, työntekijät eivät (pääsääntöisesti?) työskentele otona.

OT-keskuksen toiminta

- Tarjoaa konsultatiivisen tuen erityis- ja perustason palveluihin, tarvittaessa myös jalkautuen
  - Huom. myös OT-tason asiakkaat ovat yleensä koulussa, varhaiskasvatuksessa, sote-keskuksessa jne. asiakkaana.
- Tehdäänkö malli, jossa ammattilainen voi hakea apua suoraan vai välikäden kautta? Välikäden kuormittaminen, rikkinäinen puhelin.....
- Joissain tapauksissa myös mahdollisuus tehdä päätöksiä?
- Lapsia ja ongelmia ei lähtökohtaisesti siirretä, vaan tuki tuodaan lapsen kehitysympäristöön ja lapsen ja perheen kanssa työskentelevien ammattilaisten tiimiin. Lähtökohta tulisi olla, että esim. lastensuojelussa lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä säilyy, mutta hänen ja muiden ammattilaisten rinnalle tiimiin tulee OT-keskuksen osaaja/-t.

OT-keskuksen toiminta

- OT-keskus on ”tuulien haistelija”. Valmistautuu tuleviin ilmiöihin kansainvälisen verkoston, kongressien ja tutkimuksen kautta.
Huom. useimmat ilmiöt tulevat Suomeen muutaman vuoden viiveellä, jolloin olisi mahdollisuus varautua asioihin etukäteen. Esim. pakolaisaaltoon ja sen mukanaan tuomiin ilmiöihin olisi voitu paremmin valmistautua monialaisesti, jos olisi ollut resurssia tähän.
- Systemaattinen väitöskirjahautomo; monialainen tutkimustyön rahoittaminen ja suunnitelma siitä, että miten tutkimustieto viedään arkeen: Voitaisiinko luoda systeemi, jossa maakunta rahoittaa omien työntekijöidensä väitöskirjatyötä, jos se tuottaa uutta tietoa, joka hyödyttää organisaatiota?
- OT-keskuksessa tulevaisuudessa voidaan hyödyntää tekoälyä, jolloin voidaan tehdä louhintatyötä isoista tietomassoista.
- Yhteistyön tiivistäminen oppilaitosten kanssa mahdollistaa sen, että uusien tietojen käyttö tulevien ammattilaisten opetuksessa. Eivät siis tule kentälle vanhan tiedon kanssa, vaan valmiimpina ammattilaisina.

Mitä uutta OT-keskus tuottaa?

- Asiakkaiden pompottelun väheneminen: Kenellekään ei enää sanota, että sinun/ lapsesi tarpeisiin ei ole palvelua.
- Joustavaa, aitoa ja asiakaslähtöistä palvelua räätälöidysti (kootaan erilaisia ammattilaisia yhteen tietyn asian ympärille).
- Tarjottu apu ja tuki perustuu viimeisimpään tietoon ja tutkimukseen.
- Tarttuu uusiin tilanteisiin ja ilmiöihin; tutkii, kehittää ja mallintaa näihin toimivia toimintatapoja.
- Tarjoaa konsultatiivisen tuen erityis- ja perustason palveluihin.
- Yhdessä tekemistä, toimivien käytäntöjen mallintamista ja levittämistä.
- Tarjoaa lisätietoa harvinaisiin asioihin. Tai ainakin tiedon siitä, että kenellä on tarkempaa tietoa uudesta asiasta (on osa kansainvälistä osaajaverkostoa).

Seuraavat askeleet

Kevät 2018

- Jokaisen erityisryhmän/kuulemisen jatkoksi sovitaan rukkasesta pieni tiimi, joka jatkaa ao. tahon kanssa tavalla tai toisella ja tuottaa seuraavaan kokoukseen suunnitelman kyseistä erityisryhmää koskien.
- **Torstai 8.2.2018 / THL**
- Eropalvelut – käsittely ryhmätöinä ja puheenvuoroina
- Perheoikeudelliset palvelut/adoptio
- ITLA, näyttöön perustuvat menetelmät
- **Torstai 15.3.2018 / THL**
- SOTE-ohjaus, PASI POHJOLA STM klo 9.15
- Sosiaalihuollon keskittäminen, hallitussihteeri Maria Porko, STM
- Sijaishuollossa olevien vaativat tarpeet, Lastensuojelun keskusliitto
- **Torstai 5.4.2018**
- Vammaispalvelut, Jaana Huhta ja Annika Parsons, STM ja vammaispalveluiden/järjestöjen edustusta
- Maahanmuuttajapalvelut – STM, TEM

Sovittuja pieniä
tiimejä:

- OT-mallien
visualisointi
- Tilastotietojen
kokoaminen ja
analysointi
(asiakasmäärät)
- Johtaminen ja
rahoitus

Keväälle vielä:
Kuntoutus
Aikuisten
palvelut --
aikuispsykiatria,
muut aikuisten
palvelut
LASTA; RISE,
poliisi,
syyttäjätöimi
Hallinnollinen
rakenne,
johtaminen,
rahoitus, TK

Kevään tavoite ja konkreettinen työsuunnitelma

- Kirkastetaan visio helmikuun aikana. Kirjoitetaan tämä auki.
- Sovitaan alueellisista painopisteistä kansallisessa verkostossa.
- Viedään strategiatasolle maakunnissa.
- Nanna Miettunen vie Pirkanmaalla TKI-ryhmään keskusteluun.
- Muutosagentit Jari, Titta ja Eija vievät maakuntiensa muutostiimeihin keskusteluun.

Sosiaalihuollon porrasteisuus 24.1.2018

- Todettiin, että sosiaalihuollon porrasteisuutta on mielekkäämpää mieltä ja rakentaa kokonaisuutena asiakkuuden alusta alkaen, ja ryhmä ottaa tämän tavoitteekseen.
- Porrasteisuuden yhteydessä hyödynnetään myös suuntima-ajattelua.
- Sovittiin, että luodaan mittari/mittaristo asian/asiakkuuden vaativuustason määrittelyyn ja viedään mittari kokeiluun sosiaalityöntekijöille/arviointitehtävien tekijöille kevään aikana.
- Otetaan mittarin pohjaksi Päivi Petreliuksen tekemä mittari "OT-seula".
- Nanna Miettunen on vielä yhteydessä Päivi Petreliukseen ja tarkistaa, että tämä on ok.
- Nanna Miettunen ja Noora Aarnio esivalmistelevat asiaa seuraavaa kokousta varten.

→Sovitaan "työnjaosta" lasten ja perheiden sosiaalipalvelut työryhmän kanssa

Kysymyksiä ja selvitettäviä/järjestettäviä asioita

- Linkittyminen esi- ja perusopetuksen vaativiin erityispalveluihin ym. kuntiin jääviin palveluihin?
- Tutkimus- ja kehittäminen alatyöryhmän täydentäminen
  - Etenemissuunnitelman laatiminen
- Kuinka onnistutaan olemaan rakentamatta lisää silloja, monimutkaistamasta rakennetta entisestään?
- Mikä tulee olemaan OT-keskuksen resurssointi? Ja toimintamandaatti? Nämä määrittävät paljon sitä, mitä voidaan suunnitella. Tästä tärkeää saada kansallinen yhteinen kuva.
- Yhteys maakuntien ja yhteistyöalueiden TKKI-rakenteisiin jäsennettävä. Maakunnan kehittämyksikköön resursoidaan rahaa. Tuleeko OT-keskus miettiä osaksi tätä? Ainakin tutkimuksen ja kehittämisen osalta?
- Tarvitaan myös kiinteä paikka, yksikkö, jossa ihmiset ovat fyysisesti töissä, pelkkä verkostomainen rakenne ei riitä
- OT-keskus tulee vahvemmin nivoa osaksi koulutusrakenteita pitkällä tähtäimellä.

- Tehtävien tiukka rajaaminen: sille tärkeää tehdä jotain
- Raamien sisällä pitäisi löytyä joustoa
- Haasteena integraatio terveydenhuollon kanssa (jossa oma asetuksensa)
- Alueiden huomioiminen: edellyttää yhteistä johtotiimiä
- Myös monitieteisyyden ulottuminen myös koko OT-alueelle
- Miten järjestäjä –tuotanto kokonaisuus (TKKI järjestäjätoimintoa, OT palvelutuotantoa)
- Väliinputoajien ongelmaan tärkeä tarttua, vammaispalvelut
- Eropalveluihin juridista osaamista tarvitaan
- Rajapintatyöskentely: evat, koulukodit jne yhteinen työskentely koulujen kanssa
- Monta vaikeaa ongelmaa – tai hyvin harvinaisia dramaattisia ongelmia
- Järjestelmälähtöiset ongelmat
- ASIAKASLÄHTÖISYYS
- Nykyisessä tilanteessa yliresursointi väärässä paikassa: sekavasta kokeilupalveluista hallittuun resurssien käyttöön
- Pidettävä mielessä myös tutkimus ja kehittämistoimintaan on riittävä resurssia myös perustason palveluihin
- Rakenteellinen sosiaalityö missä?
- Osaamiskeskukset ja perusterveydenhuollon yksiköt maakuntien kehittämissyksiköihin (järjestäjän puolelle)

Palvelu	Kriteerit/Asiakasryhmä	Kommentteja, kysymyksiä, huomioita
Lasten ja nuorten oikeuspsykiatrinen/ psykologinen yksikkö	Epäily lapsen tai nuoren hyväksikäytöstä Hyväksikäytön epäilyissä lapsen tai nuoren oikeuspsykiatrisia tutkimuksia varten tarvitaan poliisin virka-apupyyntö	Tällä hetkellä yksikkö on vain ”poliisin esitutinnan ot-yksikkö”. Toimintaa pitäisi kehittää sote ot-yksikön suuntaan vrt. Lastentalo Turussa? Taysissa työryhmä tähän asiaan tällä hetkellä?
Erityisen vaativat väkivaltatilanteisiin liittyvät palvelut	Vakavaa väkivaltaa kokeneet lapset ja perheet Korkean riskin väkivallan uhan alla elävät asiakkaat	Tällä hetkellä paljon järjestöjen toimintaa Marak-toimintamalli

Palvelu

Kriteerit/Asiakasryhmä

Kommentteja, kysymyksiä, huomioita

Rikosseuraamusten piiriin
joutuneiden palvelut

Vakaviin ja harvinaisiin rikoksiin
(väkivalta ja henkirikokset yms.)
syyllistyneiden lasten ja nuorten
tutkiminen ja hoito

Alaikäisten lasten
mielentilatutkimukset

Vankeusrangaistukseen tuomitut
alaikäiset

Palvelu	Kriteerit/Asiakasryhmä	Kommentteja, kysymyksiä, huomioita
<p>Vaikeasti vammaisten ja kehitysvammaisten lasten, nuorten ja heidän perheidensä vaativaa erityisosaamista edellyttävät monialaiset erityispalvelut</p>	<p>Edellyttää monialaista osaamista; vammaisuuden lisäksi lapsella tai nuorella on esim.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vaikea mielenterveys- tai päihdeongelma - vaikeaa agressiivisuutta 	<p>Huom: Ei välttämättä aina lastensuojelua</p> <p>Erityishuoltopiireillä ja mm. Tays kehitysvammahuollon tukikeskuksella on erittäin vahvaa osaamista, mutta puuttuu rakenne siihen, missä ja miten ls-psykiatria-vammaispalvelu yhteisasiakkaat hoidetaan</p>

Palvelu	Kriteerit/Asiakasryhmä	Kommentteja, kysymyksiä, huomioita
<p>Vaativinta erityisosaamista edellyttävät maahanmuuttaja- ja turvapaikanhakijalasten, nuorten ja heidän perheidensä palvelut</p>	<p>Konfliktialttiiseen kunniakäsitykseen liittyvä vakava väkivallan uhka; Väkivaltaa tai yritys jo ollut tai todettu vakava uhka</p> <p>Ihmiskaupan uhrit Pakkoavioliitot</p> <p>Vaikeasti traumatisoituneiden lasten ja heidän perheidensä hoito ja tuki</p>	<p>HUS:ssa on jo tällainen, monet järjestöt tekevät tätä, miten sos.huolto kytketään näihin?</p> <p>Ilmiöitä tulee uusia: mm. radikalisoitumisen aiheuttamat haasteet alkavat näkyä lastensuojelutyössä</p> <p>Lisää kriisi- ja traumaosaamista?</p>

Palvelu	Kriteerit/ Asiakasryhmä	Kommentteja, kysymyksiä, huomioita
Erityisen vaativat eropalvelut	<p>Pitkittyneet ja komplisoituneet avioeroprosessit</p> <p>Oikeuden päätös esim. huollon/asumisen/tapaamisten täytäntöönpanosta</p> <p>Tilanteet, jossa lapselle tarvitaan psykiatrista hoitoa vanhempien patologisen eroriidan takia</p> <p>Monimuotoiset perheet</p> <p>Kansainväliset asiat tarvitsisivat oikeudellista apua</p>	Voisiko tämä ottaa mallia oikeuspsykologisesta yksiköstä?

Palvelu	Kriteerit/ Asiakasryhmä	Kommentteja, kysymyksiä, huomioita
Vaativinta erityisosaamista edellyttävät lasten ja heidän perheidensä sekä vauvaa odottavien perheiden päihdehuollon ja lastensuojelun vaativat erityispalvelut	Raskaana olevat, vakavasti päihdeongelmaiset äidit. Vakavasti päihdeongelmaisten vauvaperheet.	Vauvojen vieroitushoito (te) kuuluu tähän kokonaisuuteen

Palvelu	Kriteerit/Asiakasryhmä	Kommentteja, kysymyksiä, huomioita
<p>Erityisen vaativan lastensuojelun sijaishuollon yksiköt</p> <p>Koulukodit</p>	<p>Sijaishuollon tarpeen lisäksi lapsella tai nuorella on useita yhtäaikaisia ja pitkäkestoisia oireita tai ongelmia esim.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vaikeaa epäsosiaalista käyttäytymistä - rikollista elämäntapaa - vaikeaa aggressiivisuutta - vaikea päihdeongelma - Vaikeat neuropsykiatriset ongelmat ja kehityksen viivästymät - kehitysvamma - vakavia koulunkäyntiongelmia - vaikeita oppimisvaikeuksia 	<p>Moniammatilliset?</p> <p>EHO-tasoinen hoito?</p> <p>➤ tarvittaisiin OT-tason ”iskuryhmä” apuun silloin, kun sijaishuolto paikka ei pärjää omillaan</p>

Palvelu	Kriteerit/Asiakasryhmä	Kommentteja, kysymyksiä, huomioita
<p>Vaativinta erityisosaamista edellyttävät lastensuojelupalvelut</p>	<p>Vaativat, kompleksiset, useiden toimijoiden tukea tarvitsevat asiakkaat esim.</p> <p>-ulkomailta sijoitetut tai ulkomaille sijoitettavat, ym. Kansainvälistä yhteistyötä vaativat asiat</p> <p>- vahvaa juridista tukea vaativat caset?</p>	<p>Tämä kohta tarvitsee eniten jatkotyöstöä: Miten vedetään raja lastensuojeluasiakkuuden kriteereihin? Millä asteikolla mitattuna erityisen haastavat?</p> <p>Määriteltävä asiakasryhmän eikä palvelun kautta.</p> <p>➤ Auennee ehkä stt-kyselyn perusteella.</p> <p>(vaativan sijaishuollon kriteerejä voisi ehkä hyödyntää?)</p>

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Teemme yhdessä lasten, nuorten
ja perheiden hyvää arkea

LAPE

KIITOS

NANNA MIETTUNEN

nanna.miettunen@pikassos.fi

p. 050 3495610

stm.fi/lape

#lapemuutos

#kärkihanke